Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

6 декември 2012 година*

„Селско стопанство — Регламент (ЕИО) № 3665/87 — Член 11 — Възстановявания при износ — Заявка за възстановяване за износ, който не поражда право на възстановяване — Административна санкция“

По дело C-562/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesfinanzhof (Германия) с акт от 7 септември 2011 г., постъпил в Съда на 9 ноември 2011 г., в рамките на производство по дело

Société d'Exportation de Produits Agricoles SA (SEPA)

срещу

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: г-н M. Ilešič (докладчик), изпълняващ функцията на председател на пети състав, г-н E. Levits и г-н M. Safjan, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,

секретар: г-н M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 2 октомври 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Société d'Exportation de Produits Agricoles SA (SEPA), от D. Ehle, Rechtsanwalt,

— за австрийското правителство, от г-жа C. Pesendorfer, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от г-н G. von Rintelen и г-н B. Burggraaf, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: немски.

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 11, параграф 1, втора алинея от Регламент (ЕИО) № 3665/87 на Комисията от 27 ноември 1987 година за установяване на общи подробни правила за прилагане на режима на възстановяванията при износ на земеделски продукти (ОВ L 351, стр. 1), изменен с Регламент (ЕО) № 2945/94 на Комисията от 2 декември 1994 г. (ОВ L 310, стр. 57) и с Регламент (ЕО) № 495/97 на Комисията от 18 март 1997 г. (ОВ L 77, стр. 12).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Société d'Exportation de Produits Agricoles SA (SEPA) (наричано по-нататък „SEPA“) и Hauptzollamt Hamburg-Jonas по повод на наложена на SEPA административна санкция за това, че неправилно е поискало възстановяване при износ.

Правна уредба

3 Регламент № 3665/87 е отменен и заменен с Регламент (ЕО) № 800/1999 на Комисията от 15 април 1999 г. за установяване на общи подробни правила за прилагане на режима на възстановяванията при износ на земеделски продукти (ОВ L 102, стр. 11, поправка в ОВ L 180, 1999 г., стр. 53; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 27, стр. 187), който след това е отменен и заменен с Регламент (ЕО) № 612/2009 на Комисията от 7 юли 2009 година за установяване на общи подробни правила за прилагане на режима на възстановяванията при износ на земеделски продукти (ОВ L 186, стр. 1). Приложим към спора в главното производство обаче остава Регламент № 3665/87, изменен.

4 Член 11, параграф 1, първа алинея от Регламент № 3665/87, изменен с Регламент № 2945/94, гласи:

„Когато е констатирано, че с оглед на отпускането на възстановяване при износа износител е поискал възстановяване, по-високо от приложимото възстановяване, дължимото възстановяване за въпросния износ е възстановяването, приложимо при действително осъществения износ, намалено със сума, съответстваща:

а) на половината от разликата между поисканото възстановяване и приложимото възстановяване при действително осъществения износ;

б) на двойния размер на разликата между поисканото възстановяване и приложимото възстановяване, ако износителят умишлено е предоставил неверни сведения“ [неофициален превод].

5 Втората алинея от посочения член 11, параграф 1 пояснява, че „[з]а възстановяване, за което е подадено заявление, се счита сумата, изчислена от предоставената информация [от заявителя]“ [неофициален превод].

6 Третата алинея от посочения член 11, параграф 1 предвижда:

„Предвидената в буква а) санкция не се прилага:

[а)] в случай на непреодолима сила;

[б)] в определени изключителни случаи, характеризиращи се с обстоятелства, които не зависят от износителя и които възникват след приемането на декларацията за износ или на декларацията за изплащане от страна на компетентните власти, и при условие че след като установи тези обстоятелства […], вносителят уведоми за тях компетентните власти, освен ако те вече не са установили нередовността на поисканото възстановяване;

[в)] в случай на явна грешка в поисканото възстановяване, призната от компетентния орган;

[…]“ [неофициален превод].

7 Четвърта алинея от същия член 11, параграф 1 гласи:

„Когато намалението, предвидено в букви а) и б), достигне отрицателна сума, тази отрицателна сума се изплаща от износителя“ [неофициален превод].

8 Регламент № 495/97, който влиза в сила на 26 март 1997 г., изменя член 11, параграф 1, трета алинея, буква б) от Регламент № 3665/87, както следва:

„[…]

б) в изключителните случаи, когато износителят констатира, че размерът на поисканото възстановяване е прекалено висок и когато той по собствена инициатива, незабавно и писмено, информира за това компетентните органи, освен ако те не са уведомили износителя за намерението си да разгледат молбата му или ако, от друга страна, износителят е бил наясно с това намерение или ако компетентните органи вече са установили нередовността на поисканото възстановяване“ [неофициален превод].

9 Член 13 от Регламент № 3665/87 предвижда:

„Не се отпуска възстановяване, когато продуктите не са с добро и задоволително пазарно качество и когато, ако тези продукти са предназначени за консумация от човека, тяхното използване с тази цел е изключено или значително засегнато поради техните характеристики или състояние“ [неофициален превод].

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

10 В периода от февруари 1997 г. до януари 1998 г. SEPA подава пред Zollamt Hallbergmoos (митническата служба в Халбергмос) декларации за износ, отнасящи се до партиди с говеждо месо. SEPA прилага към тези декларации издадените от ветеринарните органи здравни сертификати за месото, от които е видно, че то е добито в „изолирани“ германски кланици, тоест кланици, в които се колят болни животни и животни, които подлежат на неотложно клане поради особени причини.

11 Компетентната за митническото оформяне на посочените стоки главна митническа служба, а именно Hauptzollamt Landshut, препраща посочените декларации за износ на Hauptzollamt Hamburg-Jonas, която е компетентният орган за предоставянето и изплащането на възстановявания при износ, в съответствие с общата селскостопанска политика на Европейския съюз. Hauptzollamt Landshut обаче не предава във всички случаи на Hauptzollamt Hamburg-Jonas здравните сертификати, приложени от SEPA към декларациите му за износ.

12 След като първоначално предоставя и изплаща на SEPA възстановявания в общ размер от 1 633 436 DEM, с решения от 15 и 22 ноември 1999 г. Hauptzollamt Hamburg-Jonas изисква връщане на тези възстановявания, с мотива че посоченото в член 13 от Регламент № 3665/87 условие относно доброто и задоволително пазарно качество не е изпълнено.

13 Всъщност вследствие на инструкция от 16 септември 1997 г., издадена от публичните власти, Hauptzollamt Hamburg-Jonas приема, че месото с произход от изолирани кланици не е с добро и задоволително пазарно качество.

14 SEPA оспорва по съдебен ред връщането на възстановяванията. Предвид че изолираните кланици притежават ветеринарни сертификати, съгласно които разглежданото месо е годно за консумация от човека, и здравни сертификати, които освен това били изготвени за целите на митническите формалности, SEPA твърди, че не може да се постави под въпрос доброто и задоволително пазарно качество на партидите изнесено месо.

15 По преюдициално запитване, отправено от Bundesfinanzhof, Съдът е установил, че възможността продуктът да бъде търгуван „при нормални условия“ е неразделна част от понятието „добро и задоволително пазарно качество“ и че по отношение на месо като разглежданото в главното производство, чието производство, преработка и разпространение са значително ограничени, не може да се счита, че може да бъде търгувано „при нормални условия“, дори това месо да отговаря на здравните критерии и да е предмет на търговска сделка (Решение от 26 май 2005 г. по дело SEPA, C-409/03, Recueil, стр. I-4321, точки 26 и 30). Вследствие на това съдебно решение жалбата на SEPA е била отхвърлена и връщането на посочените възстановявания е станало окончателно.

16 След решенията за връщане от 15 и 22 ноември 1999 г. Hauptzollamt Hamburg-Jonas налага на SEPA и предвидената в член 11, параграф, първа алинея, буква а) от изменения Регламент № 3665/87 санкция, с решение от 23 ноември 1999 г. Тази санкция е в размер на 816 718 DEM.

17 Жалбата на SEPA срещу това решение за налагане на санкция е уважена от Hauptzollamt Hamburg-Jonas, доколкото посоченото решение се отнася до партидите с месо, за които Hauptzollamt Landshut е приложила здравния сертификат към декларацията за износ, така както е предадена. Hauptzollamt Hamburg-Jonas приема, че в случаите, когато от предадените ѝ документи тя е можела да установи, че месото е с произход от изолирани кланици, не са изпълнени необходимите условия за прилагането на посочения член 11, параграф 1, първа алинея, буква а).

18 Поради това Hauptzollamt Hamburg-Jonas намалява с 62 723 EUR размера на първоначално наложената санкция с решения за изменение от 3 май 2002 г. и 8 април 2004 г., след което отхвърля жалбата на SEPA в останалата ѝ част, с решение от 31 януари 2006 г.

19 SEPA обжалва това решение пред Finanzgericht Hamburg, който отхвърля жалбата му с решение от 8 септември 2008 г. Срещу това съдебно решение е подадена „ревизионна“ жалба, която понастоящем е висяща пред Bundesfinanzhof.

20 Тъй като счита, че за разрешаването на спора е необходимо тълкуване на член 11, параграф 1 от Регламент № 3665/87, изменен, Bundesfinanzhof решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли да се налага санкция на износител, който, независимо от обстоятелството че не разполага с право на възстановяване за осъществен износ, подава заявление за възстановяване за този износ, в което излага вярно релевантните факти за предоставянето на това възстановяване?“.

По преюдициалния въпрос

21 Със своя въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 11, параграф 1 от Регламент № 3665/87, изменен, трябва да се тълкува в смисъл, че следва да се приложи намалението, предвидено в първа алинея, буква а) от този параграф 1, когато износител подаде заявление — добросъвестно и с точно описание на естеството и на произхода на съответната стока — за възстановяване за износ, който не поражда право на възстановяване.

22 Според SEPA на този въпрос следва да се отговори отрицателно. То подчертава, че в декларациите си за износ е посочило, че разглежданите партиди говеждо месо са с произход от изолирани кланици, и е приложило здравни сертификати. Едва по-късно, след като се запознало с издадената от компетентните германски органи инструкция, според която говеждото месо с произход от изолирани кланици не изпълнява установеното от член 13 от Регламент № 3665/87 изискване за добро и задоволително пазарно качество, както и когато тази преценка е потвърдена в Решение по дело SEPA, посочено по-горе, SEPA можело да знае, че съответния износ не поражда право на възстановяване. При тези условия било обосновано да му се наложи санкцията, предвидена в член 11, параграф 1, първа алинея, буква а) от посочения регламент.

23 Австрийското правителство споделя това становище. Европейската комисия счита, обратно, че отговорът на поставения въпрос следва да е положителен.

24 В това отношение трябва най-напред да се припомни, че намалението, предвидено в член 11, параграф 1, първа алинея от Регламент № 3665/87, изменен, трябва да се приложи не само когато възстановяването е дължимо, макар и в по-малък размер от заявения от износителя, но и в случаите, когато се окаже, че не се дължи никакво възстановяване, тоест че размерът на възстановяването е равен на нула (вж., по отношение на член 51, параграф 1 от Регламент № 800/1999, чийто текст съответства на този на член 11, параграф 1 от Регламент № 3665/87, Решение от 27 април 2006 г. по дело Elfering Export, C-27/05, Recueil, стр. I-3681, точка 27 и Решение от 24 април 2008 г. по дело AOB Reuter, C-143/07, Сборник, стр. I-3171, точка 22). В този случай посоченото намаление достига отрицателна сума, която се изплаща от износителя съгласно член 11, параграф 1, четвърта алинея от Регламент № 3665/87.

25 На следващо място, трябва да се припомни, че този механизъм на намаления се изразява в налагането на санкция, чийто размер се определя пропорционално на сумата, която износителят би получил неоснователно, ако му бе предоставено заявеното възстановяване. Става въпрос за санкция, която е неразделна част от режима на възстановяванията при износ и която няма наказателен характер (вж. в този смисъл Решение от 11 юли 2002 г. по дело Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Recueil, стр. I-6453, точка 43, Решение по дело AOB Reuter, посочено по-горе, точка 18 и Решение от 5 юни 2012 г. по дело Bonda, C-489/10, точка 30).

26 Отговорността, на която се основава тази санкция, има преди всичко обективен характер. От това следва, че санкцията по член 11, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент № 3665/87 може да бъде наложена дори ако износителят няма вина (вж. Решение по дело AOB Reuter, посочено по-горе, точки 17 и 19, както и Решение от 28 октомври 2010 г. по дело SGS Belgium и др., C-367/09, Сборник, стр. I-10761, точка 58).

27 На последно място, следва да се припомни, че когато декларациите за износ първоначално са били приети от компетентните органи и въз основа на извършени след това приемане констатации се окаже, че съответният износ не поражда право на възстановяване, по принцип трябва да се наложи санкцията по член 11, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент № 3665/87 (Решение по дело AOB Reuter, посочено по-горе, точки 27 и 30).

28 От тази постоянна практика на Съда следва, че не може да се приеме доводът на SEPA, изтъкнат и от австрийското правителство, според който санкцията по член 11, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент № 3665/87 става неприложима единствено поради факта че износителят е бил добросъвестен и е предоставил точно описание на естеството и на произхода на съответните стоки в декларациите си за износ. Всъщност, за разлика от член 11, параграф 1, първа алинея, буква б) от Регламент № 3665/87, първа алинея, буква а) от този параграф се прилага, между другото, в случаите, когато въз основа на естеството и на произхода на стоките износителят счита и уверява, че последните са с добро и задоволително пазарно качество и когато по-късно се окаже, че тази информация е невярна (вж. по аналогия Решение по дело SGS Belgium и др., посочено по-горе, точки 57—59).

29 По този повод Съдът вече е пояснил, че макар износителят да не заявява изрично наличието на добро и задоволително пазарно качество на съответната стока, заявката му за възстановяване винаги предполага имплицитно уверение от негова страна, че това условие е изпълнено (Решение от 1 декември 2005 г. по дело Fleisch-Winter, C-309/04, Recueil, стр. I-10349, точка 32). Когато впоследствие се окаже, че съдържащото се в заявлението за възстановяване имплицитно уверение е било погрешно, на износителя се налага санкцията по член 11, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент № 3665/87, освен ако не се прилага някой от случаите на освобождаване от санкция, предвидени в третата алинея от този параграф 1 (Решение по дело Elfering Export, посочено по-горе, точка 30).

30 От всички изложени по-горе фактори следва, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство, когато въпреки добросъвестността на износителя и точното описание на естеството и на произхода на стоката присъщото за заявлението за възстановяване твърдение, че стоката е с добро и задоволително пазарно качество, се окаже погрешно, трябва да се приложи намалението, предвидено в член 11, параграф 1, първа алинея, буква а), освен ако не се прилага някое от освобожданията, изброени в третата алинея от този параграф 1.

31 Що се отнася до посочените случаи на освобождаване от санкция, SEPA твърди, че е налице случай на непреодолима сила по смисъла на член 11, параграф 1, трета алинея, буква а) от Регламент № 3665/87 и изключителен случай по смисъла на параграф 1, трета алинея, буква б от този член 11.

32 Понятието „непреодолима сила“ в областта на регламентите за селското стопанство трябва да се разбира в смисъл на извънредни и непредвидими, външни за съответния оператор обстоятелства, чиито последици не е могло да бъдат избегнати въпреки положената дължима грижа (Решение по дело Käserei Champignon Hofmeister, посочено по-горе, точка 79 и цитираната съдебна практика).

33 Обратно на твърденията на SEPA обаче, нито инструкцията, издадена от страна на компетентните германски власти, според която месото с произход от изолирани кланици не отговаря на условието за добро и задоволително пазарно качество, нито съдържанието, също в този смисъл, на посоченото по-горе Решение по дело SEPA, могат да се квалифицират като извънредни и непредвидими. Както Съдът установява в точки 29 и 30 от посоченото решение, общностна правна уредба, влязла в сила към момента на извършения от SEPA износ, вече е предвиждала, че месото с произход от изолирани кланици, дори да отговаря на здравните критерии, може да се допусне за консумация от човека само на местния пазар и само ако са изпълнени различни допълнителни условия.

34 Що се отнася до освобождаването, предвидено за „изключителни случаи“ както от текста на член 11, параграф 1, трета алинея, буква б) от Регламент № 3665/87 в редакцията му след Регламент № 2945/94, така и от текста на тази разпоредба, изменен с Регламент № 495/97, следва, че законодателят на Съюза е пожелал да позволи на подалите заявление за възстановяване износители да се освободят от предвидената в първа алинея, буква а) от същия

параграф 1 санкция, когато, след като са подали молбата си и дори след приемането на последната, установят, че тя е неоснователна, и уведомят незабавно за това компетентните органи.

35 В настоящия случай SEPA поддържа пред Съда, че преди приемането от страна на компетентните германски органи на инструкцията, съгласно която месото с произход от изолирани кланици не отговаря на условието за добро и задоволително пазарно качество, тези органи се основавали на обратната предпоставка, че месото с произход от изолирани кланици изпълнява всички изисквания, за да бъде изнасяно с ползване на възстановяване при износ. То твърди също, че посочената инструкция не била публикувана и че веднага след като се запознало с нея, то престанало да подава заявления за възстановяване при износ за тези продукти.

36 Националната юрисдикция трябва да провери дали тези твърдения са точни и дали релевантността им не се опровергава от други фактори. При условие че тази проверка бъде извършена, определена съвкупност от особени обстоятелства, като посочените в предходната точка от настоящото решение, може да се приеме за изключителен случай по смисъла на член 11, параграф 1, трета алинея, буква б) от Регламент № 3665/87.

37 Предвид всички съображения, изложени по-горе, на поставения въпрос следва да се отговори, че член 11, параграф 1 от Регламент № 3665/87, изменен, трябва да се тълкува в смисъл, че освен в случаите на освобождаване, предвидени в трета алинея от този параграф 1, трябва да се приложи намалението, предвидено в първа алинея, буква а) от посочения параграф 1, по-специално когато се окаже, че стоката, за която е поискано възстановяване, не е с добро и задоволително пазарно качество, при това независимо от факта, че износителят е бил добросъвестен и е описал правилно естеството и произхода на посочената стока.

По съдебните разноски

38 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Член 11, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 3665/87 на Комисията от 27 ноември 1987 година за установяване на общи подробни правила за прилагане на режима на възстановяванията при износ на земеделски продукти, изменен с Регламент (ЕО) № 2945/94 на Комисията от 2 декември 1994 г. и с Регламент (ЕО) № 495/97 на Комисията от 18 март 1997 г., трябва да се тълкува в смисъл, че освен в случаите на освобождаване, предвидени в трета алинея от този параграф 1, трябва да се приложи намалението, предвидено в първа алинея, буква а) от посочения параграф 1, по-специално когато се окаже, че стоката, за която е поискано възстановяване, не е с добро и задоволително пазарно качество, при това независимо от факта, че износителят е бил добросъвестен и е описал правилно естеството и произхода на посочената стока

Подписи